

Teselsüllü Müşterek Hesaplar

Hesap sahiplerinden her birinin hesaptan tek başına tasarruf (hesabı kullanma) yetkisi bulunan ortak hesaplara **teselsüllü müşterek hesaplar denilmektedir.**

Bu tür hesaplarda hesap sahiplerinin tümünün hesap üzerinde sınırsız tasarruf yetkisi olup, her hesap sahibi ilgili hesap kendi hesaplarıymış gibi davranabilirler. Bu tür hesaplar birbirlerine güveni sınırsız olan kişiler tarafından açılması gereken hesaplardır. Bu hesapların açılışı sırasında hesap sahiplerine her bir hesap sahibinin ilgili hesap üzerinde sınırsız tasarruf yetkisine sahip olduğuna dair teselsüllü müşterek hesap sözleşmesi imzalatılmalı ve hesap ile hesap cüzdanı üzerine not düşülmesi gerekmektedir.

Teselsüllü (Münferit) Müşterek Hesapların Özellikleri;

- Hesap sahiplerinden her biri tek başına hesabın tamamı üzerinde tasarruf edebilir.
- Teselsüllü müşterek hesaplara hesabın bulunduğu şube veya başka bir şubeden hesap sahipleri veya üçüncü kişiler tarafından hesaba para yatırılabilir. Üçüncü kişiler tarafından para yatırılması halinde hesap sahiplerinden sadece birine dekont gönderilmesi, diğerlerinin durumdan haberdar edilmiş sayılması için yeterlidir.

- Teselsüllu müşterek hesaptan, hesap sahiplerinden her biri hesaba ait cüzdanın veya hesaba keşideli imzalı çeklerin ibrazı ile mevduatın bir kısmını veya tamamını çekebilir. Hesap sahiplerinden herhangi birine yapılan ödeme ile banka bütün hesap sahiplerine karşı mevduatı ödeme borcundan kurtulmuş olur. Ancak mahkeme veya icra dairelerinden gelecek tebligatlar geçerlidir. Hesap sahiplerinden birinin talimatı ile üçüncü bir kişiye para ödenmesi veya diğer işlemler için bankanın hesap sahiplerinden birine dekont göndermesi, diğerinin de durumdan haberdar edilmiş sayılması için yeterlidir. Hesap sahiplerinden birinin başka bir şubeye mevduatı nakli talebi, istemin yazılı olması ile yerine getirilir.

- Hesap sahiplerinden birinin ayrılması, hesaba yeni bir malikin katılması, maliklerden medeni haklarını kullanma ehliyetini kaybetmesi, iflası, ölümü, biri namına gelen havale hususlarında iştirak halindeki müşterek hesaplarda izah edildiği şekilde hareket edilir.
- Hesap sahiplerinden biri veya birkaçı, diğer veya diğerleri tarafından hesaptan çıkarılamazlar. Ancak, hesap sahiplerinden biri hesapla ilgisini kesmek istediğinde, bu hesaptan doğacak bütün alacaklarından diğer hesap sahipleri ve banka lehine feragat ettiğini gösterir bir talimat vermesi gerekir.

- Hesap sahiplerinden birinin borcu için hesaba haciz konulması halinde; hesap bakiyesi hesap sahiplerinin hisseleri eşit addedilerek hesap sahiplerinin sayısına bölünür. Haciz hangisinin borcu için gelmiş ise onun hisse miktarına uygulanır.

Hesap sahiplerinden birinin veya birkaçının diğer veya diğerleri aleyhine dava açması veya icra takibine girişmesi durumunda, bankaya yetkili adli mercilerden haciz, ihtiyatı haciz veya ihtiyati tedbir kararı gönderilmesi halinde banka, hesap sahiplerinden hiçbirine ödeme yapmayacaktır.

- Hesap sahiplerinden biri veya birkaçı, hesabın kapatılmasını talep ederlerse, kendilerinden hesap cüzdanı istenir ve kapatılır; hesabın kapatıldığı diğer hesap sahiplerine bildirilir.
- Teselsüllü müşterek hesap sahipleri hesapların açılışından veya sonradan birlikte imzaları ile hisselerini bankaya bildirmemiş iseler, hesap sahiplerinden birinin ölümü halinde hisseler eşit kabul edilir. Ölenin payı mirasçılara geçer. Hesap sahiplerinden birinin ölümü durumunda (bankanın ölüm olayını herhangi bir biçimde öğrendiği tarihte) hesap kalanı ortak sayısına bölünür. Ölü dışındaki diğer pay sahibi ortaklar ölünün payı dışındaki kalan üzerinden serbestçe tasarrufta bulunmayı sürdürürler. Ölünün payına düşen tutar ise onun terekesine girer ve veraset ilamı ibraz etmeleri suretiyle mirasçılarının kullanımına tabi olur.

Müşterek hesaplara; yetkili mercilerce haciz, ihtiyati tedbir veya ihtiyati haciz konulması halinde bu durum, diğerine/diğerlerine gerekli yasal yollara başvurabilmelerini teminen, Bankaca, derhal iadeli taahhütlü bildirimde bulunulmalıdır.

Hesap sahiplerinden birinin iflası halinde ise hesap üzerine ona ait tasarruf yetkisi iflas idaresine intikal ettirilecektir. İflas dairesinin, İcra İflas Kanunu'na dayanarak bankaya, diğer hesap sahiplerine ödeme yapılmamasını emretmesi mümkündür. Dolayısıyla iflas öğrenildikten sonra, hesabın niteliği ve bakiyesi hakkında ilgili merciye bilgi verilerek gelecek talimata istinaden işlem yapılacağı, belirtilen bu durumun diğer hesap sahiplerine de iadeli taahhüt mektupla bildirilmelidir.

Tüzel Kişilere Ait Hesaplarda Tasarruf Yetkisi

Tüzel kişi, Başlı başına bir varlığa sahip olmak üzere kurulan ve sicile kayıt ettirilen ve belirli bir amacı bulunan kişi veya mal toplulukları ile, kanun ve yönetmeliklere göre kurulan kamu kuruluşlarıdır.

Özel veya kamu tüzel kişiler mevduat hesapları açabilirler ve bu hesaplar üzerindeki tasarruf yetkilerinin statü uyarınca yetkili kılınmış gerçek kişiler aracılığıyla kullanırlar. Tüzel kişilik adına tasarrufa yetkili olanlar kanun, tüzük, yönetim kurulu kararı, ticari sirküleri ve ana sözleşme gibi tescil ve ilan edilmiş belgelere göre saptanır.

Ticari Şirketlere Ait Hesaplarda Tasarruf Yetkisi:

Kollektif Şirkette: *Ana sözleşmede aksine bir hüküm bulunmadıkça;* ortaklarından her biri bağımsız olarak ortaklık adına hesap açabilir ve bu hesaptan tasarrufta bulunabilir

Komandit Şirkette: *Ana sözleşmede aksine bir hüküm bulunmadıkça;* komandite ortaklardan her biri ortaklık adına hesap açtırabilir ve bu hesaptan tasarrufta bulunabilir.

Anonim Şirkette: *Ana sözleşmede aksine bir hüküm bulunmadıkça;* yönetim kurulu şirket adına hesap açtırmaya ve bu hesaptan tasarrufa yetkilidir.

Limited Şirkette: *Ana sözleşmede aksine bir hüküm bulunmadıkça;* takdirde, ortaklardan her biri müdür sıfatıyla ve hep birlikte hesap açtırabilir ve tasarrufta bulunabilirler.

Kooperatiflerde: *Ana sözleşmede aksine bir hüküm bulunmadıkça;* yönetim kurulu kooperatif adına hesap açtırmaya ve bu hesapta tasarrufa yetkilidir.

Adi Şirketlere Ait Hesaplarda Tasarruf Yetkisi : Şirket veya bütün ortaklar adına hareket ettiğini belgelendiren ortak, hesap üzerinde tasarrufta bulunabilir.

Kamu Tüzel Kişilerin Tasarruf Yetkisi:

- Devleti, cumhurbaşkanı veya her hizmet sahasında o hizmetin başında bulunan bakan temsil eder.
- İlleri, vali, il genel meclisi veya daimi encümen temsil ederler (İller İdaresi Kanunu).
- Belediyeleri, belediye başkanı, belediye meclisi veya belediye encümeni temsil eder.
- Köyler, muhtar ve ihtiyar meclisi vasıtasıyla temsil olunur.
- Kamu iktisadi teşekküllerini, genel müdür ve yönetim kurulu; kamu iktisadi teşekküllerine tabi kurumları ise ilgili kurumların müdürleri temsil eder.
- Ticaret ve sanayi odalarını, yönetim kurulu başkanı temsil eder.
- Ziraat odalarını yönetim kurulu başkanı temsil eder.
- Üniversiteleri rektör ve senato temsil eder.

- Baroları baro başkanı temsil eder.
- **Vakıflar**, vakıflar genel müdürlüğü veya mütevelliler vasıtasıyla temsil edilirler.
- **Derneklerde: *Ticaret sicili gazetesinde ilan edilmiş tüzükte aksine hüküm yoksa*, yönetim kurulu üyelerinin ortak imzasıyla dernek adına tasarrufta bulunabilir.**

Vekillerin Mevduat Hesaplarında Tasarruf Yetkisi:

Vekil, vekaletname de kendisine verilen yetki içinde müvekkilinin nam ve hesabına işlemleri şahsen neticelendiren kimsedir.

Vekil, vekaletnameyi bankaya göstermek suretiyle müvekkili adına, yani kendilerine vekil olduğu kişiler adına mevduat hesabı açmaları ve açılmış hesapları kullanabilmeleri, bankaya ibraz edilen (sunulan) ve usulüne uygun olarak düzenlenmiş vekaletnamedeki yetki çerçevesinde mümkündür.

Bankaca yapılması gereken, işlemin vekaletnamede tayin edilen yetkilere dahil olup olmadığı konusunun dikkatle incelenmesi ve ona göre işlem yapılması veya yapılmamasıdır.

Ölen Kişilere Ait Hesaplarda Tasarruf Yetkisi:

Medeni kanunda açıkça yazılı haller hariç olmak üzere ölenin alacakları ve tüm hakları menkul ve gayrimenkul malları mirasçılara intikal eder. Tasarruf hesapları da bu şartlar altında mirasçılara intikal eder. Mirasçı bırakmazsınız vefat eden kimsenin mirası devlete intikal eder. Yasal ve atanmış mirasçılar mirası reddedebilir. Ölen kişilere ait mevduat hesapları üzerindeki tasarruf yetkisi, veraset ilamı ibraz etmek ve Veraset ve Intikal Vergisi Kanunu hükümlerini yerine getirme kaydıyla ölüm tarihinden itibaren kanuni mirasçılara geçer.

Varislere yapılacak ödemelerde dikkat edilecek hususlar şunlardır:

- Mirasçılarının alacaklarını ve paylarını belirleyen mirasçılık belgesini veraset ve intikal vergisi kanuna göre veraset ve intikal vergisinin ödenmiş olduğuna ilişkin vergi dairesinden alınmış bir belgenin istenmesi gerekir.
- Vergi Usul Kanunu gereğince müşterilerle ilgili ölüm vakalarının öğrenildiği tarihi takip eden ayın 15. işgünü akşamına kadar yazılı olarak ilgili Veraset ve İntikal Vergi Dairesi'ne ölenin adı, soyadı, mevduatı ve bankadaki diğer türlü alacağının türü ve miktarı belirtilerek bildirilmesi zorunludur.

- Mirasçılar veraset belgesiyle şubeye başvurduklarında veraset ve intikal vergisi ilişkisinin kesilmesi amacı ile banka ölenin ikametgahının bulunduğu yerdeki veraset ve intikal dairesine ölüm tarihi ile miras bırakanın mevduatının faizli bakiyesini ve diğer hak ve alacaklarını bildirir. Vergi dairesi bankanın bildirimine göre gerçekleştirilecek vergi varsa işlem yapar. Muafiyet sınırları içinde ise, vergi muafiyetini açıklayan bir belge düzenler.

- Sahipleri vefat eden mevduat hesabı, veraset ilamı karşılığında kanuni mirasçılara Veraset ve İntikal Vergi Dairesi'nden, veraset ve intikal vergisinin ödendiği veya vergiyle ilişkisi olmadığına dair yazının sunulması üzerine hisseleri oranında ödenir.

- Vadeli mevduat hesapları kanuni mirasçılar tarafından vadelerinden önce kapatılmadıkları sürece sözü edilen hesaba açılıştaki faiz oranı üzerinden faiz tahakkuku yapılmalıdır.

- Şubece hesap sahibinin ölümü öğrenildiğinde hesap bilgisine “vefat etmiştir” ibaresi yazılmalıdır. Ödeme anında mirasçıların veya vekillerin hep birlikte veya müştereken seçecekleri bir vekille müracaatları asıldır. Ancak ayrı ayrı başvuruda bulunan mirasçılara da veraset ilamındaki oranlar çerçevesinde imzaları varsa vekaletname örnekleri alınarak ödeme yapılır.

Temlik Edilen Mevduat Hesaplarında Tasarruf Yetkisi:

Mevduat hesabı sahibi, mevduatını üçüncü bir şahsa veya bankaya düzenlenecek temliknameyle kısmen veya tamamen devredebilir. Aksi belirtilmişse temlik, faizleri de kapsar. Bankaya ihbarın yapıldığı tarihten itibaren eski hesap sahibine temlik edilen miktar nispetinde herhangi bir ödeme yapılmaz. Hesabın tamamı temlik edilmiş ise hesap kapatılarak devredilen şahıs adına yeni bir hesap açılır veya bakiye kendisine ödenir. Tamamı temlik edilen hesaplara daha önceden çek karnesi verilmiş ise çeklerin geri alınması gerekir.

Mevduat sahibinin kanuni temsilcileri kimlerdir?

- Veli
- Vasi
- Kayyum
- Vekil
- Ticari mümessil
- Tüzel kişilik temsilcileri

Kanuni temsilci olduğunu kanıtlayan belgelerle başvuranlar mevduat sahibi lehine hesaplar üzerinde işlem yapabilirler.

Vasi nedir? Nasıl Hesap Açılır?

Vesayet, kişisel ve malvarlığını çıkarlarını yalnız başına korumak güç ve yeteneğinden yoksun olan kimselerin korunması ve onları temsil amacını güden bir hukuki kurumdur.

Vasi, vesayet altındaki küçüğün veya mahcurun mallarını idari ve medeni haklarını kullanma tasarrufunda onu temsil eden kimsedir.

Vasiler, velayet altında bulunmayan yani velisi olmayan küçüklerle, akıl hastalığı, akıl zayıflığı, ayyaşlık gibi nedenlerle mahkemece hacir altına alınanlara ve bir yıl ya da daha fazla hürriyeti bağlayıcı bir ceza ile hükümlü olanların mallarının idare edilmesi ve bu kimselerin temsil edilebilmesi için Sulh Hukuk Mahkemesince tayin olunurlar.

Vasi tarafından mevduat hesabı açılış sırasında vesayet ilamının tarihi, numarası ve hangi mahkeme tarafından verildiği hesaba not edilir ve tediyelerde her muamele için sulh hakimliğinin iznini gösteren belge istenir. Diğer taraftan, vesayet ilamı incelenerek, vasinin yetki sınırının da saptanması gerekir.

Kayyum nedir? hesap açtırması nasıl olur?

Belli bir malın yönetilmesi ya da belli bir işin yapılması için görevlendirilen kimse demektir. Kayyum, genellikle usulsüzlük yapılan özel kurumlara, şirketlere, devletin el koyduktan sonra atadığı yöneticidir.

Ölmüş bir şahısın, terekenin ne şekilde taksim edileceği, mirasçılarının kimler olduğu belli değilse, mahkemece bu durumda da kayyum tayin edilir.

Gaip olmak ve hastalık sebebi gibi bazı hallerde de işlerini göremeyen kişilere de, yalnız o iş veya işleri yapmak için sulh mahkemesi tarafından **kayyum** tayin edilir.

Bu durumda; temsil olunan kimsenin sadece kayyum tayin edilen meselede iş görme ehliyeti kaldırılır; diğer hususlarda ilgilinin medeni hakları kullanma ehliyeti devam eder. Bu sebeple kayyum tayin edilen işlere banka ile olan muameleler için mevduat hesapların da tasarruf dahil edilmemişse, ilgili şahıs hesabını dilediği gibi kullanmaya devam eder. Kayyumun görevine giren işlere bankadaki mevduat hesaplarının kullanılması da dahil edilmişse ilgilinin hesaplarından tasarruf edebilmesi ancak kayyumla birlikte mümkündür. Kayyumun tayinine ait ilamın dikkatle incelenerek, kayyumun temsil ettiği şahıs adına mevduat hesabı açtırmak veya mevduat hesaplarından para çekmek yetkisine haiz olup olmadığının tespiti gereklidir.